

TÜRI RAAMATUKOGU AASTAARUANNE 2014

2012.a. statistika

Rk.nimi	Töötajaid	Raamatuid	Lugejaid	Külastusi	Laenutusi	Elanikke 1.01.2012
Kabala	1	13787	176	2998	5171	464
Kolu	0,5	5324	96	1302	4000	202
Laupa	1	12448	220	9637	4726	1121
Oisu	2	22882	408	18726	18185	875
Ollepa	1	16468	218	14383	3847	391
Taikse	0,75	8393	69	1372	3608	300
Türi- Alliku	1	12609	165	6048	10483	800
Türi	5	64447	2488	38083	74149	5960
Änari	0,75	10739	102	1633	4742	231
Kokku	13	167097	3942	94182	128911	10344

2013.a. statistika

Rk.nimi	Töötajaid	Raamatuid	Lugejaid	Külastusi	Laenutusi	Elanikke 1.01.2013
Kabala	1	13939	177	3121	5656	474
Kolu	0,5	5372	93	960	2704	203
Laupa	1	13320	228	9502	4253	1091
Oisu	2	23622	405	20152	18310	857
Ollepa	1	16595	225	3092	6242	372
Taikse	0,75	8501	72	1364	3288	292
Türi- Alliku	1	12819	154	6937	12277	771
Türi	5	65656	2340	35079	60142	5851
Änari	0,75	10851	101	1484	4160	232
Kokku	13	170675	3795	81691	117032	10143

2014.a. statistika

Rk. nimi	Töötajaid	Raamatuid	Lugejaid	Külastusi	Laenutusi	Elanikke 1.01.2014
Kabala	1	14106	133	2876	4703	472
Kolu	0,5	5435	92	898	2705	191
Laupa	1	13657	223	9295	5089	1049
Oisu	2	24912	405	16869	16652	820
Ollepa	1	16731	233	3298	9517	353
Taikse	0,75	8633	70	1431	3385	289
Türi	5	66888	2207	33143	63756	5639
Türi- Alliku	1	0	213	2713	4809	764
Änari	0,75	11111	100	1393	3597	224
Kokku	13	161473	3676	71916	114213	9801

Türi Raamatukogu moodustasid 1.augustini Türi, Laupa, Türi-Alliku, Änari, Kolu, Taikse, Oisu, Kabala ja Ollepa raamatukogud. Ollepa raamatukogul on ka teeninduspunkt Kahalas. 1.augustist 2014 suleti Türi-Alliku raamatukogu. Meie ülesandeks on valla elanike raamatukogualane teenindamine. Üritame täita võimalikult paljude lugejate võimalikult paljud soovid.

469 valla elanikku kasutas vähemalt 2 raamatukogu vallas, kattuvate lugejateta on arv 3207.

Raamatuid ja perioodikat laenutasid koju 2873 inimest, 803 inimest kasutab AIP-i või kohallugemise võimalust. AIP-i kasutati 2013.a. 13789 korda, 2014.a. 12540 korda 2014.a. kasutasid lapsed 8989 korral arvuteid, täiskasvanud 3551 korral.

Lapsi on meie lugejate hulgas 873. Valla õpilaste arvu arvestades on seda isegi vähe. Aga Türil töötavad ka kooliraamatukogud.

2013.a. novembrist on Taikse raamatukogu ajutiselt avatud 2 päeval nädalas asendustöötajaga. Uut töötajat sinna enam ei võeta.

Fondist: 2013.a. ostsime 2292 eksemplari, annetusi oli 1286 – s.o. 35,94 % üldarvust
2014.a. ostsime 2248 eksemplari, annetusi oli 1424 – s.o. 38,78 % üldarvust

Aastas lisandus 3672 eksemplari raamatuid, neist 2757 eksemplari ilu- ja lastekirjandust. Ilukirjanduse osakaal oli 75,08%, kogu fondist 70,74%. Kingituste osa on suur. Lisaks Järvamaa Keskraamatukogu kaudu saabunutele saime ka oma headelt lugejatelt ning mõningatelt autoritelt kingitusi. Türi-Alliku raamatukogust kustutatud raamatud võtsime arvel kingitustena, päris palju sai väga lagunened ja ka kadunud raamatuid asendada. Arvelevõtmine jätkub veel ka käesoleval aastal.

Aastas laenutati raamatuid 70264 korda, s.o. 43,51% raamatute üldarvust. Raamatute laenus vähenes veelgi. Seega on meil raamatuid, mida enam ei kasutata või kasutatakse väga harva palju.

Aastas lisandus 2757 eksemplari ilu- ja lastekirjandust.

Samas kasutatakse väga usinalt ajalehti-ajakirju, 32,05 % kojulaenutuste üldarvust. Üks aastakäik käis keskmiselt väljas 9 korda. Tegelikult vanemad ajakirjad ikka seisavad enamuse ajast, lihtsalt uued on kogu aeg lugejate käes. Kohalkasutamiseks hoiame ajakirjade viimast numbrit ja ühe nädala ajalehti. See ei kajastu muidugi statistikas. Võimalust raamatukogus ajalehti, ajakirju ja ka raamatuid lugeda kasutatakse väga palju, eriti Türil.

Raamatukogude tegemisi

Näitused ja väljapanekud ning muud suuremad sündmused

Aasta jooksul pandi valla raamatukogudes lugejatele tutvumiseks välja **170 näitust ja väljapanekut**. Nendega tutvustati nii kirjanike tähtpäevi kui ka kirjanduspreemiate nominent-laureaate. Samuti on lugejate hulgas hästi populaarsed temaatilised näitused-väljapanekud.

Suuremates kohtades on need lugejate erilised lemmikud, ei pea ise riulites otsima. Nii saame ka lugejate lugemisharjumusi suunata.

Toimus **68 muud sündmust**.

Näiteid toimunud sündmustest:

Kabala raamatukogu

Aasta alguses pandi raamatukogus üles suur näitus "Pilistvere kihelkonna kirikindad ja muud mustrid", milles osales 2 tuntud käsitöömeistrit Marju Roosileht ja Annely Meerbach ning kohalikud nobenäpud. Väljas oli teemakohane raamatuväljapanek.

Peale näitust korraldati kirikinda kudumise õpiringi, mis töötas kevadeni ja kus valmisid Pilistvere kihelkonna värvides- mustrites kindapaarid.

Kohaliku harrastuskunstniku Heli Koidu (EKA ja KUMU maalikursused) tööde näitus ja kataloog tõi parajat elevust meie ellu.

Soome Instituudi fotonäitus „Talv Põhjas“ leidis sooja vastuvõtu.

Novembris tähistati raamatukogu 90. juubelit avatud uste päevaga.

Kuulati Kaia Iva reisimuljeid Hiinast koos Kabala rahvamaja ja eakate klubiga “Sõprus”.

Oisu raamatukogu

XII Nukitsa konkurs 08.01.2014-17.02.2014 – Nukitsa konkursil osalevate raamatute väljapanek, lastele tutvustamine ja parima hääletamine laste poolt.

Lastekirjanik Henno Kõo elust ja lasteraamatutest II klassile 10.01.2014 – lastekirjanik, raamatukunstnik ja luuletaja Henno Kõo eluloo tutvustus, tutvumine tema raamatutega, lastega kordamööda lugude ettelugemine.

Räägime emakeelepäevast 14.03.2014 – üritus Oisu Lasteaia vanema rühma mudilastele. Räägiti emakeelest ja selle tähtsusest ning arutleti, kuidas emakeele õppimine kodus algab. Selgus, et rühmas kõigi laste emakeeleks ei olegi eesti keel. Lapsed lugesid luuletusi, vaadati juurde vastavasisulist eesti lastekirjandust ja aabitsaid, tutvuti raamatukoguga.

Oma kooli nädala raames kohtumine Retla Kooli vilistlase Kadri Sildmetsaga ajakirjast Imeline Ajalugu 10.09.2014 - kohtumisel oli osalejaid 75.

Põhjamaade raamatunädala raames teemaüritus „Trollid Põhjas“ 11.11.2014 – üritus toimus Oisu Lasteaia vanema rühma mudilastele. Hommikuhämaruses küünlavalgel räägiti põhjamaadest, loeti G. Helgadottiri raamatut „Islandi Trollilugu“. Vaadati huvitavaid pilte trollidest ja värviti trollide pilte. Üritust toetas vastavateemaline raamatuväljapanek .

Põhjamaade raamatunädala raames teemaüritus „Trollid Põhjas“ 12.11.2014 – eelmisega analoogne üritus I klassi õpilastele.

Võimlemispäev 08.04.2014 - võimlemispedagoogi Ernst Ilda sünniaastapäeva tähistamine võimlemispäevaga Retla Koolis. Raamatukogu poolt temaatiline väljapanek Ernst Ildaga seotud tekstidest ja raamatutest. Üritusel räägiti Ilda võimlemisest, vaadati laste esituses võimlemiskava, osalejaid oli 43. Kohal olid külalised Ilda Eesti Seltsist. Üritust korraldasid Oisu raamatukogu, Retla Kool ja MTÜ OKAS.

23.aprill – Raamatu ja roosi päev 02.04.2014-30.04.2014 – raamatunäitusel tutvustatakse raamatu ja roosi lugu, peale roositeemaliste raamatute on väljapanekus ka samal päeval sündinud kirjanike loomingut (V. Nabokov, H. K. Laxness).

Oisukandipäev 24.06.2014 – Oisukandipäeval avatud materjalidega viktoriin Oisu ajaloost. Oisukandipäev on traditsiooniline jaanilaupäeval toimuv kogupereüritus, mille toimumisele annavad oma panuse paljud kohalikud elanikud, seltsid ja seltsingud ning asutused. Raamatukogu korraldada oli sel korral viktoriin, millest võttis osa 46 inimest.

Laupa raamatukogu

2014.a. alguses toimunud üle-eestilisel „Nukitsa“ konkursil osalesid ka Laupa kooli õpilased.

Tutvuti raamatukogus olemasolevate raamatutega ja valiti kõige rohkem meeldinud raamat nii sisu kui ka piltide poolest. Ühel oma arvamus avaldajal, Anette Kupperil, läks lausa nii hästi, et talle naeratas loosiõnn ja ta sai minna Tallinnasse „Nukitsa“ konkursi lõpetamisele, kus kuulutati võitjad välja.

Liikumisaasta puhul toimus oktoobris Järvamaa Keskraamatukogus traditsiooniline maakonna 4. klasside õpilaste ettelugemisvõistlus, kus osales ka Laupa kooli õpilane Anette Kupper. Tema juhendaja oli õpetaja Kaja Öebius ja ta luges jutu Leelo Tungla raamatust „Kirju liblika suvi“.

Laupa koolis korraldatakse erinevate rahvakalendri tähtpäevade ja muude sündmuste puhul viktoriine ja mälumänge. Küsimusi koostades annab oma panuse ka raamatukogu. Näiteks koostati Laupa ja kooliteemalisi küsimusi Laupa mõisahoone valmimise 100. aastapäeva puhul korraldatud küsimusmängule jm.

Raamatukogupäevade raames toimunud ettelugemispäeval loeti Eno Raua, Andrus Kivirähki ja Markus Saksatamme lastejutte.

Raamatukogus toimusid mitmed loodusõpetuse ja inimeseõpetuse tunnid. Tutvuti vastavateemaliste raamatutega ja otsiti internetist vajaminevat materjali. Toimusid ka erinevate klasside kirjandustunnid: tutvuti mitmete kirjanike loominguga, eesti ja erinevate rahvaste muinasjuttude ning muistenditega jne.

Tähtpäevade puhul olid raamatukogus väljapanekud, näiteks Eesti Vabariigi aastapäevaks, emakeelepäevaks, kevade alguseks, emadepäevaks, kooli alguseks, mardipäevaks, kadripäevaks, jõuludeks jm.

Türi raamatukogu

Koos Türi Noortekeskusega viidi läbi Sõbrapäevakohvik ja Lihavõttekohvik. Loeti raamatuid, räägiti sõbrapäevast, meisterdati sõbrale kingitusi, vaadati multikaid, räägiti munapäevadest ja värviti mune. Kesklinna lasteaia ja Türi Põhikooli lastele tutvustati uuemaid raamatuid, raamatute paigutust raamatukogus ja e-kataloogi.

Ettelugemispäeva viktoriin – sporditeemalised luuletused, ka lapsed said ette lugeda, katkendi järgi pidid lapsed raamatu, kust loeti, ära arvama.

Laste ja ka õpetajate hulgas on väga hea vastukaja leidnud raamatukogu külastused, mille raames tutvutakse uuemate lasteraamatutega, raamatukoguhoidjad loevad põnevamaid katkendeid ette.

Ollepa raamatukogu

Kahalas käivad lugejad kord kuus koos – räägitakse uutest raamatutest ja tähtpäevadest.

Teistes raamatukogudes koostatakse peamiselt näitusi ja väljapanekuid.

Raamatukogu struktuuriüksustes korraldati ka 28 rühmakoolitust 238 osavõtjale ning 50 individuaalkoolitust 54 soovijale. Individuaalkoolitustel õpetati lugejaid RIKS-Webi, Estrit, ISE-t, e-kooli kasutama, CV-d kirjutama. Samuti õpetati elektrilepingute sõlmimist internetis. Kahtlemata on registreeritud ainult murdosa lugejate abistamist-koolitamist.

Astrid Karpender korraldas Türi 8 korral arvuti algõpet. Tahtjaid oli tunduvalt rohkem kui meil arvuteid, 2 inimest osalesid oma sülearvutitega. Osalejad jäid väga rahule. Tegemist oli nn. tsükliõppega (esmane tutvus arvutiga, interneti kasutamine, e-post, internetipank, e-riik).

2014.a. vastasid raamatukoguhoidjad 2979-le päringule. Enim päringuid esitati pedagoogika, psühholoogia, hüperaktiivsuse ja tähelepanuhäirete, ettevõtluse kohta. Teemade ring on väga lai – ikka seinast seina.

Peaegu kõikides raamatukogudes abistati inimesi CV-koostamisel ja tuludeklaratsioonide täitmisel. Õpetati infootsingut, uurimustööde vormistamist, postkasti loomist ja kasutamist.

Koduteenindust otseselt pole, ainult tuttavatele nende soovil. Eriti agaralt vahetab kodudes raamatuid Triinu Eplik Türi. Kolu raamatukoguhoidja viib pidevalt 2 liikumispuudega pensionäri.

Maal teavad nagunii kõik kõiki ja raamatud saab huviline ikka kätte. Türi viivad ka sotsiaaltöötajad ja muidugi naabrid kas konkreetse nimekirja alusel või meie soovitusel järgi.

Meie raamatukogus on võimalik printida, paljundada, skaneerida, saata faksi, kasutada AIP-is nii tasulisi kui ka tasuta arvuteid, kasutada oma sülearvutit WiFis. Viimasel ajal käiakse WiFis üha sagedamini telefonidega. Hinnakiri on ühine, vaatamata uuele hinnakirjale üritame hinnad hästi madalad hoida. Igas raamatukogus muidugi pole kõike võimalik teha.

Erialaharidust Tartu Ülikooli avatud ülikoolis 5. kursusel omandab Astrid Karpender.

Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu tegevuses osales Eha Marrandi Oisust, kes kuulub ühingusse 2000. aastast.

Eelarve

Kinnitatud eelarve oli 181 281,25 eurot. Vastavalt riigiraha eraldamisele ja lepingule saime riigilt ka raamatuseotusraha. Raha ei kajastu meie eelarves, 15 975 euro eest saime Järvamaa Keskraamatukogu vahendusel uusi raamatuid osta. Kuna elanike arv väheneb, siis väheneb ka riigi osalus.

Eelarvest kulutasime 98,01%. Kulutamata jäi 3599,74, sellest 838,51 jäi üle perioodika tellimise raha. Eesti Posti viimased arved viibisid, kuna nad hakkasid ka mingit teenustasu arvele lisama, ei julgenud varem tellida. Väga aasta lõpus ei saanud ka juurde tellida, arve oleks ju uude aastasse jäänud. Türi Raamatukogu tellimistest jäi ka 2 ajakirja ja ühe ajalehe arve saamata, unustasin ka õigel ajal kontrollida. Neid tellisin nüüd 2015.a. raha eest. Kingitustena lisandus raamatuid 1424 eksemplari 8594 euro eest. Siin on nii Järvamaa Keskraamatukogu vahendatud kingitused, meie oma heade lugejate toodud raamatud ja osaliselt ka Türi-Alliku raamatukogust saadud raamatud.

2014.a. mindi üle 4-kohalistele eelarve artiklitele. Eelarve kulutamise jälgimine oli raske ja harjumatu, sellest ka nii suur ülejääk. Lisaks hakati arveid maksma täpsel maksetähtajal. Tegelik kulu jälgimine aasta lõpus raskenes, sest alustasin liiga hilja maksmata arvete kirjapaneku ja jäägi jälgimist. Kütte- ja elektrikulusid on ka väga raske prognoosida. 65,65% eelarvest kulub töötajate palkadeks-maksudeks. 2013.a. 119 003,63 eurot. Majanduskuludeks jäi 62 277,62 eurot, millest kulutasime 58 677,88 eurot. Samas umbes kolmandik majanduskuludest oli ette nähtud teavikute soetamiseks. Omatulu saime 1344,10 eurot. Omatulu laekumine väheneb aasta aastalt. Peamiselt laekus raha Türi- ja maakogudest saime kokku omatulu 131,20 eurot, sellest 60,95 eurot Oisu raamatukogust ja 46,95 eurot Laupa raamatukogust.

Juhataja
Esta Saksa